Dosarul:nr.2r-1728/24 Judecător: Gheorghe Stratulat
2-24012009-02-2r-31052024

D E C I Z I E

25 iulie 2024 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chişinău

în componentă:

Președintele ședinței, judecătorul Marina Anton

Judecătorii Olga Cojocaru și Ana Panov

examinând fără participarea părților, recursul declarat de***** în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Capcelea Eduard împotriva lui Reus Vladimir privind încasarea sumei, cu titlu de îmbogățire nejustificată, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14 februarie 2024, prin care cererea de asigurare a acțiunii s-a admis,

c o n s t a t ă :

La 29 ianuarie 2024, Capcelea Eduard, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Reus Vladimir privind încasarea sumei totale de 400000 lei, cu titlu de îmbogățire nejustificată.

Totodată, concomitent cu cererea de chemare în judecată, reclamantul a depus cererea privind asigurarea acțiunii prin care a solicitat aplicarea sechestrului asupra mijloacelor bănești, bunurile mobile și imobile ale pârâtului Reus Vladimir în limita valorii acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14 februarie 2024, s-a admis cererea de asigurare a acțiunii depusă de Capcelea Eduard, (IDNP: 2012038001201, domiciliat: r-nul Florești, s. Bezeni) și s-a aplicat sechestru pe bunurile mobile, imobile și/sau pe sumele de bani ale lui Reus Vladimir, (IDNP: 0962612895466, domiciliat: mun. Chișinău, s. Ciorescu, str. Prieteniei, 42), în limita valorii acțiuni, de 400 000 (patru sute mii) lei.

La data de 02 mai 2024, avocatul Proca Ion în interesele lui Reus Vladimir a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14 februarie 2024, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii sub formă de încheiere, potrivit căreia cererea de asigurare a acțiunii să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat că încheierea emisă este neîntemeiată şi ilegală, ori aplicarea măsurilor de asigurare este o acțiune ce atentează direct asupra proprietății persoane, respectiv urmează a fi aplicată în situații excepționale, iar reieșind din argumentarea reclamantului, acesta nu a invocat careva motive întemeiate care ar justifica necesitatea aplicării sechestrului pe bunurile pârâtului.

La fel, a menționat că în practica judecătorească, sintetizată în Hotărârea Plenului Curţii Supreme de Justiție cu privire la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației

ce reglementează asigurarea acțiunii la judecarea cauzelor civile nr.32 din 24 octombrie 2003, Curtea a specificat în pct.32 precum că la pronunțarea încheierii privind aplicarea măsurilor de asigurare sau neaplicarea acestora, instanțele vor verifica raționalitatea şi temeinicia cerințelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare; probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în cazul neaplicării măsurilor de asigurătorii; existența pericolului de dispariție, degradare, înstrăinare, risipire a bunului sau proastă administrare; asigurarea unui echilibru între interesele părților cointeresate: preîntâmpinarea atingerii intereselor publice sau a intereselor unor terți în cazul aplicării măsurilor de asigurare; corelația măsurii solicitate, obiectul acțiuni şi maniera în care va asigura realizarea de fapt a scopului măsurii de asigurare.

Indică recurentul că pentru aplicarea măsurii de asigurare, instanța urma să o dispună doar în cazul în care, în mod plauzibil şi cert se afirmă un risc al unei eventuale imposibilități de executare, iar din câte se observă din conținutul încheierii şi cererii înaintate de reclamantul Capcelea Eduard, s-a neglijat asupra probațiunii întru aplicarea măsurii de asigurare, ori nu au fost prezentate careva probe pertinente care ar justifica necesitatea aplicării acestora.

Mai susține recurentul că instanța de fond s-a condus doar de convingerea subiectivă, fără a analiza justa posibilitate şi necesitate privind aplicarea măsurilor de asigurare asupra bunurilor pârâtului Reus Vladimir.

Indică reprezentantul recurentului că în cauza dată, pârâtul încă nu a avut posibilitate să-şi expună şi justifice poziția în raport cu litigiul apărut, este prematură hotărârea luată privind aplicarea sechestrului.

Consideră că la emiterea acestei decizii, instanța urma să țină cont şi situația nefavorizată în care este pus pârâtul, așa cum aceste este lipsit pe o perioadă nedeterminată, până la finisarea procesului, de resursele financiare cu care îşi asigură întreținerea sa şi a membrilor familiei sale, fapt absolut inadmisibil.

Indică recurentul că în prezenta speță nu este întrunit caracterul de raționalitate şi temeinicie a cerințelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare. Aceasta în măsura în care aplicarea măsurii de asigurare a acțiuni impune limitări serioase în exercitarea drepturilor civile ale persoanei şi nu poate fi dispusă în mod expres, având la bază simple afirmații, ci urmează a fi demonstrat efectiv existența riscurilor justificative.

Astfel, consideră că cererea de asigurare a acțiuni a fost înaintată de reclamant, fără a confirma necesitatea aplicării măsurilor asiguratorii prin înscrisuri corespunzătoare sau alte probe, astfel încât nu este satisfăcută cerința privind justificarea aplicării măsurilor solicitate, or, scopul acestei instituții este de a conserva o anumită situație legală sau de fapt pentru a proteja drepturile părții interesate, drepturi tangențiale cu obiectul litigiului.

A solicitat admiterea cererii de recurs din motivele invocate.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) CPC, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității şi fără participarea părților.

Studiind recursul declarat şi materialele pricinii, Colegiul consideră recursul ca fiind neîntemeiat şi pasibil de a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

Colegiul a stabilit că, 29 ianuarie 2024, ***Capcelea Eduard***, a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Reus Vladimir privind încasarea sumei totale de 400000 lei, cu titlu de îmbogățire nejustificată.

Totodată, concomitent cu cererea de chemare în judecată, reclamantul a depus cererea privind asigurarea acțiunii prin care a solicitat aplicarea sechestrului asupra mijloacelor bănești, bunurile mobile și imobile ale pârâtului Reus Vladimir în limita valorii acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14 februarie 2024, s-a admis cererea de asigurare a acțiunii depusă de Capcelea Eduard, (IDNP: 2012038001201, domiciliat: r-nul Florești, s. Bezeni) și s-a aplicat sechestru pe bunurile mobile, imobile și/sau pe sumele de bani ale lui Reus Vladimir, (IDNP: 0962612895466, domiciliat: mun. Chișinău, s. Ciorescu, str. Prieteniei, 42), în limita valorii acțiuni, de 400 000 (patru sute mii) lei.

La data de 02 mai 2024, avocatul Proca Ion în interesele lui Reus Vladimir a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14 februarie 2024, solicitând casarea acesteia, cu emiterea unei noi decizii sub formă de încheiere, potrivit căreia cererea de asigurare a acțiunii să fie respinsă.

În conformitate cu prevederile art. 5 CPC, orice persoană interesată este în drept să se adreseze în instanța de judecată în modul stabilit de lege, pentru a-şi apăra drepturile încălcate sau contestate, libertățile şi interesele legitime.

În același timp, Codul de procedură civilă prevede că tratatele internaționale au prioritate față de legislația internă şi cer judecătorilor să aplice direct prevederile tratatelor internaționale. În acest sens, sarcina primordială cu privire la aplicarea prevederilor Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale revine instanțelor naționale.

Astfel, la judecarea cauzelor, instanțele de judecată trebuie să verifice dacă legea sau actul, care urmează a fi aplicate şi care prevede drepturi şi libertăți proclamate de Convenția Europeană, sânt compatibile cu prevederile acesteia.

În caz de incompatibilitate, instanțele judecătorești vor aplica direct prevederile Convenției Europene, despre acest fapt fiind menționat în actele judecătorești de dispoziție pronunțate.

Colegiul Civil reține că instanța de recurs, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În baza art.10 alin.(1) Cod civil persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligațiile cu bună-credință, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credință se prezumă până la proba contrară.

Potrivit art.11 alin.(1) Cod civil buna-credință este un standard de conduită a unei părţi, caracterizată prin corectitudine, onestitate, deschidere şi luarea în cont a intereselor celeilalte părţi la raportul juridic.

În contextul pretențiilor deduse judecării instanța de recurs reține că în temeiul art.15 alin.(1) Cod civil apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În temeiul art.16 alin.(1) Cod civil apărarea dreptului civil se face, în condițiile legii, prin:

a) recunoașterea dreptului;

b) restabilirea situației anterioare încălcării dreptului şi suprimarea acțiunilor prin care se încalcă dreptul sau se creează pericolul încălcării lui;

c) constatarea sau, după caz, declararea nulității actului juridic;

d) declararea nulității actului emis de o autoritate publică;

e) impunerea la executarea obligației în natură;

f) autoapărare;

g) repararea prejudiciului patrimonial şi, în cazurile prevăzute de lege, a celui nepatrimonial;

h) încasarea dobânzii de întârziere sau, după caz, a penalității;

i) rezoluțiunea sau modificarea contractului;

j) neaplicarea de către instanța de judecată a actului ce contravine legii emis de o autoritate publică;

k) alte căi prevăzute de lege.

În temeiul alin.(2) al aceluiași articol metodele de apărare prevăzute la alin.(1) pot fi invocate dacă sânt întrunite condițiile stabilite de lege şi, după caz, de actul juridic pentru aplicarea acestora.

Potrivit art.13 alin.(1) Cod civil niciun drept subiectiv nu poate fi exercitat predominant în scopul de a cauza altei persoane un prejudiciu sau a-i dăuna în alt mod (abuzul de drept).

Alin.(2) indică că în cazul abuzului de drept, instanța de judecată, ținând cont de natura și consecințele acestuia, refuză titularului în apărarea dreptului subiectiv exercitat abuziv sau, după caz, îl obligă la încetarea exercitării abuzive.

În conformitate cu prevederile art.174 alin.(1) CPC, la cererea participanților la proces, judecătorul sau instanța dispune în aceeași zi aplicarea sau neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii. Asigurarea se admite în orice fază a procesului până la etapa în care hotărârea judecătorească devine definitivă, în cazul în care neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea hotărârii judecătorești.

În conformitate cu prevederile art.175 alin.(1) CPC, în vederea asigurării acțiunii, judecătorul sau instanța este în drept:

a) să pună sechestru pe bunurile sau pe sumele de bani ale pârâtului, inclusiv pe cele care se află la alte persoane;

a1) să noteze acțiunea, în registrele de publicitate prevăzute de lege, în raport cu drepturile pârâtului;

b) să interzică pârâtului săvârșirea unor anumite acte;

c) să interzică altor persoane săvârșirea unor anumite acte în privința obiectului în litigiu, inclusiv transmiterea de bunuri către pârât sau îndeplinirea unor alte obligații faţă de el;

d) să suspende vânzarea bunurilor sechestrate în cazul intentării unei acțiuni de ridicare a sechestrului de pe ele (radierea din actul de inventar);

e) să suspende urmărirea, întemeiată pe un document executoriu, contestat de către debitor pe cale judiciară.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează că, judecătorul sau instanța dispune, la cererea participanților la proces, aplicarea şi a altor măsuri de asigurare a acțiunii care să corespundă scopurilor specificate la art.174. Pot fi admise concomitent mai multe măsuri de asigurare a acțiunii dacă valoarea bunurilor sechestrate nu depășește valoarea acțiunii.

Totodată, Colegiul reiterează şi prevederile art.177 alin.(1) CPC, care reglementează expres, că cererea de asigurare a acțiunii urmează să conțină motivele şi circumstanțele pentru care se solicită asigurarea acțiunii.

În conformitate cu art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor şi obiecțiile sale dacă legea nu dispune altfel.

Pornind de la normele legale care reglementează asigurarea acțiunii, Colegiul constată că această instituție este condiționată prioritar de justificarea scopului acestei măsuri.

În sensul normei enunțate este de înțeles că instanța urmează să stabilească necesitatea aplicării măsurilor de asigurare. Această necesitate poate rezulta din pericolul de dispariție, degradare, înstrăinare sau risipire a bunului, proastă administrare a averii etc. De asemenea, la aplicarea măsurilor de asigurare sau neaplicarea acestora, este necesar de verificat raționalitatea şi temeinicia cerințelor solicitantului despre aplicarea măsurilor de asigurare, probabilitatea cauzării unui prejudiciu solicitantului în cazul neaplicării măsurilor asigurătorii.

Drept urmare, examinând cererea de asigurare a acțiunii, este important, în fiecare caz concret, să fie verificat obiectul și temeiul acțiunii principale, să fie determinată natura litigiului, verificate argumentele reclamantului referitoare la acțiunile cu rea credință ale pârâtului de înstrăinare a bunurilor, care ar putea pune obstacole în privința executării viitoarei hotărâri judiciare.

Totodată, este necesar de stabilit asigurarea unui echilibru între interesele părților interesate, precum şi în ce măsură modalitatea de asigurare a acțiunii solicitate în corelație cu obiectul acțiunii înaintate şi dacă aceasta va asigura realizarea de facto a scopului măsurilor de asigurare.

Colegiul reține că potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, legislația națională, trebuie să indice cu o claritate rezonabilă, scopul şi modalitatea de exercitare a discreției relevante acordate autorităților publice, pentru a asigura persoanelor nivelul minim de protecție la care cetățenii au dreptul în virtutea principiului preeminentei dreptului într-o societate democratică (hot. CC nr. 26 din 23.11.2010, hot. CC 12 din 14/05/2015). Or, într-un stat democratic de drept protejarea şi promovarea drepturilor şi libertăților omului, constituie un principiu fundamental, deziderat suprem (hot. CC nr. 241/29 din 27.12.2004).

Colegiul Civil, analizând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, reține că instanța de recurs, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Potrivit motivării încheierii contestate, instanța de fond a ajuns la concluzia că poziția reclamantului este argumentată prin riscurile de neexecutare a unei potențiale hotărâri judecătorești prin urmare s-a stabilit existența prezumție rezonabile că neasigurarea acțiunii ar face imposibilă executarea unei eventuale hotărâri de admitere a pretențiilor reclamantului.

Raportând prevederile acestor norme la circumstanțele speței, și la argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul conchide că prima instanță corect și întemeiat a concluzionat că cererea de asigurare a acțiunii înaintată de Capcelea Eduard este întemeiată și urmează a fi admisă, fiind aplicat sechestru pe bunurile mobile, imobile și/sau pe sumele

de bani ale lui Reus Vladimir, (IDNP: 0962612895466, domiciliat: mun. Chișinău, s. Ciorescu, str. Prieteniei, 42), în limita valorii acțiuni, de 400000 (patru sute mii) lei.

Argumentele recursului precum că prima instanță greșit a admis cerințele de aplicare a măsurilor de asigurare a acțiunii sunt neîntemeiate iar prin probele anexate la materialele cauzei se confirmă că, instanța de fond corect a stabilit necesitatea de a admite cerința de asigurare a acțiunii.

În consecință, argumentele recurentului privind faptul că instanța de fond la examinarea cererii de asigurare a acțiunii nu a constat corect circumstanțele cauzei, sânt nefondate.

La fel, Colegiul civil consideră neîntemeiate argumentele recurentului privind faptul că acesta nu s-a expus pe marginea prezentei spețe iar aplicarea sechestrului pe bunurile mobile, imobile și/sau pe mijloacele financiare a pârâtului/recurent este prematură, ori măsura de asigurare a acțiunii nu ține de îngrădirea drepturilor părții, ci doar conservarea situației, pentru a face posibilă executarea unei eventuale hotărâri judecătorești.

Colegiu civil constată și faptul că, la aplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii instanța de fond a luat în considerație interesele legitime ale ambelor părți, sechestru fiind aplicat în limita revendicărilor certe din cerere de chemare în judecată, iar în privința fondului cauzei se va expune ulterior instanța de fond.

Prin urmare, în aceste împrejurări, instanța de recurs consideră că, scopul măsurii de asigurare a acțiunii este pe deplin realizat prin aplicarea sechestrului asupra bunurilor mobile, imobile, mijloacelor financiare, până la soluționarea definitivă a litigiului, caz în care raționamentul primei instanțe cu privire la necesitatea admiterii cererii de asigurare a acțiunii este întemeiat.

Finalmente, având în vedere că soluția oferită de prima instanță este una corectă, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea instanței de fond.

Astfel, încheierea contestată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului şi cu aprecierea completă a tuturor probelor şi a circumstanțelor referitoare la temeiul de asigurare a acțiunii - motiv pentru care, Colegiul civil o considerată legală şi întemeiată, iar recursul declarat este unul neîntemeiat.

Or, principiul preeminenței dreptului, inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art.31 alin.(2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 CPC.

În temeiul dispozițiilor art. 1 alin. (3) al Constituției Republicii Moldova, în lumina interpretărilor date în jurisprudența constantă a Curții Constituționale, (hotărârea Curţii Constituționale nr.2 din 19.01.1998, publicată în Monitorul Oficial nr.12-13/8 din 19.02.1998), una din caracteristicile constituționale ale statului de drept o constituie obligațiunea statului, autorităților lui publice, instituțiilor, persoanelor oficiale de a activa în limitele atribuțiilor lor stabilite de Constituție şi Legi, iar instanța de judecată nu constituie o excepție în acest sens.

În continuarea ideii prefigurate, conducându-se de prevederile art. 9 CPC, Colegiul Civil reține rolul diriguitor al instanței de judecată în organizarea şi desfășurarea procesului,

pe principiile de contradictorialitate şi egalității părților în drepturi, art.26 CPC, motiv din care exonerarea limitarea nejustificată a unui participat la proces în drepturile procesual-legale, ar reprezenta în esență o favorizare nejustificată a celuilalt participant la proces, în frauda regulilor unui proces echitabil.

În contextul celor expuse, Colegiul Civil constată justețea concluziei instanței de fond de admitere a cererii de aplicare a măsurilor de asigurarea acțiunii, deoarece, după cum s-a indicat mai sus, cerințele reclamantului de asigurare a acțiunii sunt motivate în fapt, fiind indicate motive plauzibile, motiv pentru care, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat și a menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14 februarie 2024.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de *****

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 14 februarie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Capcelea Eduard împotriva lui Reus Vladimir privind încasarea sumei, cu titlu de îmbogățire nejustificată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței Marina Anton

Judecătorul

Judecătorii Olga Cojocaru

Ana Panov